

ГИ ДЪО МОПАСАН РАЗВОД

Превод от френски: Йордан Павлов, —

chitanka.info

Известният парижки адвокат Бонтран, същият, който от десет години водеше бракоразводни дела и разтрогваше всички несполучливи бракове, отвори вратата на своя кабинет и се отдръпна, за да влезе новият клиент.

Беше дебел, червендалест мъж, с гъсти руси бакенбарди, буен, жизнерадостен и с голям корем. Поклони се.

— Седнете — каза адвокатът.

Клиентът седна и след като се поизкашля, каза:

— Идвам да ви помоля, господине, да поемете моето бракоразводно дело.

— Кажете, господине, слушам ви.

— Господине, аз съм бивш нотариус.

— Нима вече не работите?

— Да, не работя. Аз съм тридесет и седем годишен.

— Продължавайте.

— Господине, аз се ожених нещастно, много нещастно.

— Не сте единственият.

— Зная и съжалявам другите. Но моят случай е съвсем особен и оплакванията срещу жена ми са много необикновени. Но да започна отначало. Ожених се по много странен начин. Вярвате ли в опасните мисли?

— Какво искате да кажете?

— Вярвате ли, че някои мисли могат да бъдат опасни за нечий ум, както отровата за тялото?

— Но да, може би.

— Няма никакво съмнение. Има мисли, които се вмъкват в нас, гризат ни, убиват ни, подлудяват ни, ако не умеем да им се противопоставим. Те са някаква филоксера за душата. Ако имаме нещастieto да позволим на някоя от тия мисли да проникне в нас, ако не забележим още в самото начало, че тя е нашественик, господар, тиранин, че расте от час на час, от ден на ден, че се среща непрестанно, че се налага, че прогонва всичките ни обикновени грижи, че поглъща цялото ни внимание, че променя всичките ни възгледи, ние сме загубени.

Ето какво ми се случи, господине. Както ви казах вече, бях нотариус в Руан — бях малко притеснен, не беден, но притеснен,

принуден да пестя всеки миг, да ограничавам всичките си слабости, да, всичките! А това е тежко за моята възраст.

Като нотариус, четях много внимателно малките обявления на четвъртата страница на вестниците, предложения и търсения, малки преписки и т.н. и т.н. и по този начин на няколко пъти ми се случи да оженя щастливо някои мои клиенти.

Един ден попаднах на следното обявление:

„Хубава, добре възпитана, порядъчна госпожица, с два милиона и петстотин франка в пари, желае да се омъжи за почтен човек. Без посредници.“

А точно тоя ден вечерях с двама приятели, един просбописец и един фабрикант на прежди. Не зная как заговорихме за бракове и аз им разказах, като се смеех, за госпожицата с двата милиона и петстотин хиляди франка.

Фабрикантът каза:

— Какви ли са тия жени?

Просбописецът беше виждал много щастливи бракове, сключени при такива условия, и разказа някои подробности. После се обърна към мене и добави:

— Защо, дявол да го вземе, не използваш ти тоя случай? Два милиона и петстотин хиляди франка ще те избавят от много грижи, повярвай ми.

И тримата се разсмяхме и заговорихме за друго.

След един час се прибрах в къщи.

Ноцта беше студена. Живеех впрочем в стара къща, в една от ония стари провинциални къщи, които приличат на изби за отглеждане на гъби. Ледена тръпка ме поби, когато сложих ръка върху железния парапет на стълбата, а като посегнах с другата си ръка към стената, друга, още по-влажна тръпка ме прониза, когато я напипах, и те се сляха в гърдите ми и ме изпълниха с тревога, с тъга и досада. Промърморих, внезапно осенен от спомена:

— Дявол да го вземе, ако имах тия два милиона и петстотин хиляди франка!

Стаята ми беше мрачна — стая на руански ерген, наредена от прислужница, която беше също и готвачка. Не е трудно да си представите стаята ми! Голямо легло без завеси, шкаф, скрин, мивка и никаква печка. Дрехи по столовете, хартии по пода. Затананиках си

една песенчица от кафе-шантаните, тъй като посещавам понякога такива заведения:

*Милиони три,
милиони три
са добри
заедно с една
ласкава жена!^[1]*

Бях забравил вече жената и се сетих изведнъж за нея, когато се мушнах в леглото. Мислех даже толкова много за нея, че дълго не можах да заспя.

На другия ден отворих очи, преди да съмне, и си спомних, че в осем часа трябва да бъда в Дарнетал по важна работа. Трябваше да стана в шест, а беше страшно студено.

„Дявол да го вземе, два милиона и петстотин хиляди!“

Върнах се в кантората към десет часа. Там миришеше на нажежена печка, на стара хартия — нищо не вони така, както хартията на стари съдебни дела, — миришеше и на писари, на ботуши, на дрехи, на ризи, на коси и на тела, на спарени през зимата тела — и всичко това при осемнадесет градуса топлина.

Хапнах както винаги прегоряла пържола и парче сирене. После се залових за работа.

Тогава за пръв път се замислих много сериозно за госпожицата с двата милиона и петстотин хиляди франка. Каква ли беше? Защо да не пиша? Защо да не узная?

Ще бъда кратък, господине. Петнадесет дни тая мисъл ме преследваше, тревожеше ме, измъчваше ме. Всичките ми грижи, всички дребни неприятности, които имах непрестанно, без да им обръщам внимание дотогава, почти без да ги забелязвам, вече ме бодяха като игли и най-малкото неудобство ми напомняше за госпожицата с двата милиона и петстотин хиляди.

Накрая измислих цялата ѝ история. Когато човек иска нещо, господине, той си го представя така, както желае да бъде.

Разбира се, не беше много естествено една девойка от почтено семейство с такава прилична зестра да търси мъж чрез вестниците. Но

можеше да се случи тя да е почтена и нещастна.

Първо, състоянието от два милиона и петстотин хиляди франка не ме заслепи като нещо приказно. Ние сме свикнали на брачни предложения с по шест, осем, десет и дори дванадесет милиона, защото четем всички обявления от този род. Цифрата дванадесет милиона се среща даже доста често. Тя се харесва. Зная, че съвсем не вярваме в истинността на тия обещания. Те набиват обаче в ума ни тия невероятни числа, правят донякъде правдоподобни за нашето лековерие чудовищните суми, които представляват, и ни предразполагат да смятаме една зестра от два милиона и петстотин хиляди франка за много възможна и много прилична.

И тъй, една девойка, незаконна дъщеря на някой случайно забогатял мъж и на някоя слугиня, получава внезапно наследство от баща си и в същото време научава за петното на своето раждане; тогава, за да не го разкрие пред някой мъж, който би я обикнал, прибягва към непознати чрез много употребяваното средство, което включва вече в себе си някакво признание за семеен недостатък.

Предположението ми беше глупаво. Но аз се залових за него. Ние, нотариусите, не бива никога да четем романи, а аз чета романи, господине.

И така, писах като нотариус от името на свой клиент и зачах отговор.

След пет дни, към три часа следобед, работех в своя кабинет, когато старшият писар ми докладва:

— Госпожица Шантьофриз.

— Поканете я.

Тогава влезе около тридесетгодишна жена, малко пълна, мургава — изглеждаше смутена.

— Седнете, госпожице.

Тя седна и прошепна:

— Аз съм, господине.

— Но, госпожице, аз нямам чест да ви познавам.

— Аз съм жената, на която писахте.

— За брак ли?

— Да, господине.

— А! Много добре!

— Дойдох лично, защото човек си върши сам по-добре работата.

— Съгласен съм с вас, госпожице. Значи, вие искате да се омъжите.

— Да, господине.

— Имате ли близки?

Тя се поколеба, сведе очи и прошепна:

— Не, господине... Майка ми... и баща ми... починаха.

Трепнах. Значи, бях отгатнал правилно — и изведнъж изпитах в сърцето си горещо съчувствие към тая нещастна жена. Не настоях, за да пощадя чувствата ѝ, и продължих:

— Състоянието ви в налични пари ли е?

— О, да, господине!

Разглеждах я много внимателно и всъщност тя ми хареса, макар че беше малко зряла, по-зряла, отколкото си мислех. Беше хубава, здрава жена, жена-господарка. И ми дойде на ум да ѝ изиграя една малка комедия на чувства, да се влюбя в нея и да подлея вода на моя въображаем клиент, когато се убедя, че зестрата е действителност. Заговорих ѝ за своя клиент и го описах като тъжен, много почтен и малко болнав човек.

Тя възкликна:

— О, господине! Обичам здравите хора.

— Впрочем вие ще го видите, но след три-четири дни, защото той замина вчера за Англия.

— Ах, колко неприятно! — каза тя.

— Боже мой! И да, и не. Бързате ли да се върнете в къщи?

— Не, никак не бързам.

— Останете тогава тук. Ще се помъча да ви забавлявам.

— Много сте любезен, господине.

— В хотел ли отседнахте?

Тя каза името на най-хубавия руански хотел.

— Тогава, госпожице, ще позволите ли на вашия бъдещ... нотариус да ви покани тая вечер на вечеря?

Тя сякаш се поколеба, плаха, неспокойна. После се реши:

— Да, господине.

— Ще ви взема в седем часа от хотела.

— Добре, господине.

— Тогава до довечера, нали, госпожице?

— Да, господине.

И я изпратих до вратата.

В седем часа бях при нея. Беше се пременила заради мене и ме посрещна доста кокетно.

Заведох я на вечеря в ресторант, където ме познаваха, и направих замайваща поръчка.

След един час бяхме добри приятели и тя ми разказваше своята история. Дъщеря на светска дама, прелъстена от благородник, тя била отгледана от селяни. Сега била богата, тъй като наследила големи суми от баща си и от майка си, на които никога, никога няма да каже името. Излишно е да я питат, излишно е да настояват, няма да каже. Понеже не държах много да узная това, запитах я за състоянието ѝ. Тя веднага заговори за него като опитна жена, уверена в себе си, уверена в цифрите, в книгата, в доходите, в лихвите и във влоговете. Познанията ѝ в тази област веднага ми вдъхнаха голямо доверие в нея и аз станах любезен, като продължавах да бъда сдържан. Но ясно ѝ дадох да разбере, че я харесвам.

Тя се превземаше малко, но беше мила. Предложих ѝ шампанско, пих и аз и то ми размъти главата. Тогава ясно почувствувах, че ще стана предприемчив и се уплаших — уплаших се за себе си, уплаших се за нея, уплаших се да не би тя да е малко възбудена и да отстъпи. За да се успокоя, започнах пак да ѝ говори за зестрата ѝ, която трябваше да се установи точно, защото моят клиент беше делови човек.

Тя отговори весело:

— О, зная! Донесох всички документи.

— Тук, в Руан ли?

— Да, в Руан.

— В хотела ли са?

— Да, в хотела.

— Може ли да ми ги покажете?

— Разбира се.

— Тая вечер ли?

— Тая вечер.

Това ме избавяше от всякакви усуквания. Платих сметката и отидохме в стаята ѝ.

Тя наистина беше донесла всичките си книжа. Не можех да се съмнявам, държах ги, пипах ги, четях ги. Толкова много се зарадвах, че веднага ме обзе буйно желание да я целуна. Искам да кажа, целомъдрено желание, желание на доволен човек. И я целунах, дявол да го вземе! Веднъж, два пъти, десет пъти... така че... шампанското помогна... и аз отстъпих... или по-право... не... и тя отстъпи.

Ах, господине, да ме бяхте видели след това... а пък нея! Тя лееше порой сълзи, като ме молеше да не я издавам, да не я погубвам. Обещах ѝ всичко, каквото пожела, и си отидох страшно разстроен.

Какво да правя? Прельстих бях моята клиентка. Това нямаше никакво значение, ако имах клиент за нея, но нямах. Аз бях клиентът, лекомисленият измамен клиент, измамил сам себе си. Ей, че положение! Можех да я зарежа, разбира се. Но зестрата, голямата, хубава, осезаема, проверена зестра! И после имах ли право да зарежа бедната девойка, след като я бях прельстил по такъв начин? Но колко ли тревоги ме очакваха в бъдеще?

Може ли да се живее с жена, която се отдава толкова лесно?

Прекарах страхотна нощ в нерешителност, разкъсван от угризения, измъчван от опасения, терзан от всякакви съмнения. Но сутринта умът ми се проясни. Облякох се изискано и точно в единадесет часа се явих в хотела, в който тя живееше.

Като ме видя, тя се изчерви цяла.

Казах ѝ:

— Госпожице, има само един начин да поправа грешката си. Моля за вашата ръка.

Тя прошепна:

— Съгласна съм.

И се оженихме.

Всичко вървя добре шест месеца.

Преотстъпил бях кантората си, живеях като рентииер и наистина не можех да упрекна в нищо, в нищичко, жена си.

Но малко по малко забелязах, че от време на време тя излизаше за дълго от дома. Това се случваше в определен ден, едната седмица във вторник, другата седмица в петък. Помислих, че ми изменя и я проследих.

Беше вторник. Тя излезе пеш към един часа, тръгна по улица Републик, сви вдясно покрай двореца на архиепископа, после се спусна по улица Гран-Пон до Сена, повървя по кея и мина реката по моста Пиер. Тогава стана неспокойна, започна да се обръща често и се взираше във всеки минувач.

Бях се преоблякъл като въглищар и тя не ме позна.

Най-после влезе в гарата на левия бряг. Вече бях положителен, че любовникът ѝ ще пристигне с влака в един и четиридесет и пет.

Скрих се зад една кола и зачаках. Изпищя свирка... нахлу вълна пътници... Жена ми пристъпи, спусна се, сграбчи едно тригодишно момиченце, придружавано от дебела селянка, и страстно го целуна. После се обърна, видя друго дете, по-малко, момиченце или момче, което друга селянка носеше на ръце, хвърли се, прегърна го буйно и тръгна, придружена от двете хлапета и двете бавачки, по дългата мрачна и пуста алея Кур-ла-Рен.

Прибрах се смаян, разтревожен, разбрал и недоразбрал все още, но не смеех да правя никакви предположения.

Когато се прибра за вечеря, се нахвърлих върху нея и изревах:

— Какви са тия деца?

— Кои деца?

— Тия, които чакахте с влака от Сен-Север?

Тя извика силно и припадна. Когато се съвзе, ми призна, обляна в сълзи, че имала четири деца. Да, господине, две момичета за вторник и две момчета за петък.

Ето източника — какъв позор! — ето източника на нейното богатство. Четирима бащи!... От тях бе натрупала зестрата си.

Какво ще ме посъветвате да направя сега, господине?

Адвокатът отговори замислен:

— Да признаете децата си, господине.

[1] Стиховете преведе Пенчо Симов. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.